

Regeringen, Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Beslut

Vårt datum: 2016-10-05
Er referens:
Diariernr: SSM2016-4305
Dokumentnr: SSM2016-4305-1
Handläggare: Erik Henriksson
Telefon: +46 8 799 4390

Förslag till nya avgiftsnivåer i förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten

Bakgrund

Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM) tar ut avgifter för tillsyn m.m. enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten (avgiftsförordningen). Avgifter tas ut med stöd av lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, strålskyddslagen (1988:220) och lagen (2006:263) om transport av farligt gods.

Avgiftspliktiga är sådana som har eller söker tillstånd enligt ovanstående lagar.

Av SSM:s regleringsbrev för 2016 framgår att myndigheten senast den 9 oktober 2016 ska lämna förslag till nödvändiga justeringar av avgiftsnivåer i avgiftsförordningen.

Utgångspunkter för justeringar av avgifter

För att balansera de historiska överskott som har ansamlats för kärnteknisk verksamhet föreslår SSM att det sammanlagda avgiftsuttaget enligt 11 § avgiftsförordningen minskas med 10 000 000 kronor per år. Detta innebär inte att SSM:s behov av medel för tillsyn är mindre än tidigare år, utan är en rent uppördsmässig justering för att myndigheten ska kunna balansera det historiska överskottet inom sex år. När avgiftsuttaget är balanserat kommer nya avgifter att behöva beräknas för den tillsyn myndigheten behöver bedriva från år 2023 och framåt. Detta innebär att avgifterna då måste justeras för att möta SSM:s behov av tillsyn m.m. av de reaktorer som då är i drift. Vi utesluter inte att det kan innebära en väsentlig höjning av avgifterna.

Vidare föreslås att avgiften enligt 11 § första stycket 10 avgiftsförordningen höjs till 2 127 000 kronor per kvartal för att täcka SSM:s ökade kostnader för tillsyn över reaktorer under avveckling. Sammantaget innebär detta ett minskat avgiftsuttag från kärnkraftreaktorer samtidigt som kostnaderna beräknas öka. Detta innebär att det historiska överskottet bedöms kunna balanseras fullt ut inom sex år.

Avgift för reaktorer under avveckling enligt 11 § avgiftsförordningen

När en tillståndshavare har beslutat att permanent stänga en eller flera reaktorer vid ett kärnkraftverk förändras verksamheten direkt, och förändringarna fortgår sedan fram till dess att reaktorerna har rivits. I fasen innan elproduktionen har upphört, bedriver SSM förstärkt tillsyn för kontroll av att strålsäkerheten upprätthålls på den nivå som gäller vid

normaldrift. När avställningsdriftfasen inleds sker inledningsvis en omläggning av drift- och underhållsarbetet och tillståndshavarens fokus koncentreras till de delar av anläggningen som har betydelse för kylning och hantering av kärnbränsle samt hantering av andra strålkällor. För berörda reaktorer förändras SSM:s tillsyn på motsvarande sätt samtidigt som tillsynen av verksgemensamma frågor kvarstår så länge det finns andra elproducerande reaktorer kvar vid kärnkraftverket. Om tillståndshavaren beslutar att permanent stänga alla reaktorer vid kärnkraftverket förändras den verksgemensamma verksamheten och därmed även SSM:s tillsyn.

Tillsynens omfattning kan också påverkas av hur lång avställningsdriftfasen blir. Efter initiala arbeten som SSM behöver följa i tillsynen med omläggning av driftarbete samt underhålls-, kontroll- och provningsverksamheter m.m., kvarstår tillsyn med fokus på strålsäker förvaring och hantering av kärnbränsle och andra strålkällor samt på borttransport. Detta innebär tillsyn på en lägre nivå.

Ytterligare aspekter som kan påverka tillsynens omfattning och inriktning under avställningsdrift är om tillståndshavaren förändrar sin organisation inför eller under denna fas genom att särskilda avvecklingsavdelningar tar över arbetet vid de reaktorer som ska stängas ned och sedan avvecklas och rivs. Utöver granskning och annan tillsyn av organisatoriska och personella frågor kan det bli aktuellt för SSM att följa upp införande av delvis nya ledningssystem som avser både avställningsdrift, servicedrift och rivningsfasen. Detsamma skulle bli fallet om de reaktorer som ska avvecklas överförs till en ny tillståndshavare.

Senast ett år efter den slutliga avställningen av en reaktor ska anläggningens avvecklingsplan förnyas enligt 9 kap. 5 § Strålsäkerhetsmyndighetens föreskrifter (SSMFS 2008:1) om säkerhet i kärntekniska anläggningar och redovisas till SSM. Detta innebär att det under avställningsdriften kommer att behövas såväl tillsyn med fokus på strålsäkerhetsaspekter som blir aktuella under denna fas som avvecklingstillsyn i form av avvecklingsplaner som ska granskas. Dessa granskningar kommer dock att finansieras genom bidrag till SSM från kärnavfallsfonden.

Enligt 11 § första stycket 10 avgiftsförordningen är tillståndshavaren till en reaktor under avveckling avgiftsskyldig. Samtidigt upphör avgiftsskyldigheten enligt 11 § första stycket 1 samma förordning. Nuvarande avgift är beräknad med utgångspunkt i det tillsynsbehov som rådde vid Barsebäcks kärnkraftverk (BKA) innan SSM:s tillsyn över BKA övergick till avvecklingstillsyn finansierad via bidrag ur kärnavfallsfonden. SSM:s bedömning är att den tillsyn som kommer att bli aktuell de kommande åren på Ringhals och Oskarshamns kärnkraftverk kommer att vara mer omfattande än den som bedrevs de sista åren på BKA. Samtidigt kommer tillsynen sannolikt att bedrivas under en avsevärt kortare period då reaktorinnehavarnas ambition är att så snabbt som möjligt avveckla driften och avlägsna allt kärnbränsle.

Mot bakgrund av vad som har redovisats ovan bedömer SSM att myndighetens behov av att bedriva tillsyn över reaktorer under avveckling, fram till dess att tillsynen övergår till att finansieras med bidrag ur kärnavfallsfonden, motsvarar ett avgiftsuttag på 2 127 000 kronor per kvartal och reaktor. Mot bakgrund av reaktorinnehavarnas ambitioner om en snabb avveckling bedömer SSM att det totala avgiftsuttaget under denna period blir lägre än de avgifter som har belastat BKA, som hade en mer utdragen avvecklingsdrift än vad som sannolikt kommer att vara fallet vid Ringhals och Oskarshamns kärnkraftverk.

För avgifter enligt 16 § avgiftsförordningen föreslås justering enligt den pris- och löneomräkning (PLO) av SSM:s anslag som anges i budgetpropositionen. Historiska

underskott i denna verksamhet ska balanseras med hjälp av omräkning av kostnader för 2008–2014, då föreskriftsarbete har belastat resultatet.

För timdebiteringar enligt 6, 8, 14, 16 och 18 §§ föreslås uppräkningskostnader motsvarande PLO.

Utfall och prognos balanserade resultat i verksamheten 2015-2019

Verksamhet där intäkterna disponeras

Verksamhet	+/- t.o.m. 2015	+/- 2016	Int. 2017	Kost. 2017	+/- 2017	Ack. +/- utgå. 2017
Avgiftsbelagd verksamhet						
Riksmätplats	-5 440	-700	700	1 400	-700	-6 840
Radonlab.	-1 514	-200	200	400	-200	-1 914
Utbildning	256	-100	800	850	-50	106
Övrig tillståndsprövning	-2 563	500	22 000	21 500	500	-1563
Summa	-9 261	-500	23 700	24 150	-450	-10 211

Verksamhet	Int.2018	Kost. 2018	Int. 2019	Kost. 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Avgiftsbelagd verksamhet					
Riksmätplats	700	1400	700	1400	-8240
Radonlab.	200	400	200	400	-2314
Utbildning	800	850	1600	1600	56
Övrig tillståndsprövning	22 000	21 500	22 000	21 500	-563
Summa	23 700	24 150	24 500	24 900	-11 061

Verksamhet där intäkterna ej disponeras

Verksamhet	Ink. tit.	+/- t.o.m. 2015	+/- 2016	Int. 2017	Kost. 2017	+/-2017	Ack. +/- utgå. 2017
Offentligrättslig verksamhet							
Kärnteknisk verksamhet	2551	121 551	10 000	254 767	265 161	-10 394	121 157
Kärnteknisk verksamhet – Länsstyrelser och MSB	2551	0	0	26 500	26 500	0	0
Icke kärnteknisk verksamhet	2511	-20 968	2 500	29 287	26 496	2 791	-15 677
Summa		100 583	12 500	310 554	318 157	-7 603	105 480

Verksamhet	Int.2018	Kost. 2018	Int. 2019	Kost. 2019	Ack. +/- utgå. 2019
Offentligrättslig verksamhet					
Kärnteknisk verksamhet	254 767	267 891	254 767	271 450	91 350
Kärnteknisk verksamhet – Länsstyrelser och MSB	26 500	26 500	27 500	27 500	0
Icke kärnteknisk verksamhet	29 590	26 799	29 985	27 195	-10 096
Summa	310 857	321 190	312 252	326 145	81 254

Tabellerna ovan visar de avgifter som SSM tar ut enligt avgiftsförordningen samt de kostnader som SSM har för verksamhet som finansieras med avgifterna via anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten. Det ackumulerade överskott som syns för verksamhet där intäkterna ej disponeras härrör dels från den verksamhet som bedrivs vid bl.a. länsstyrelserna och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), dels från SSM:s verksamhet. Av SSM:s instruktion framgår att det inte finns krav på full kostnadstäckning för avgiftsområde riksmätplats och radonlaboratorium. Ackumulerat resultat t.o.m. 2015 för icke kärnteknisk verksamhet är korrigerat med 9 013 000 kronor för kostnader avseende föreskriftsarbete som inte ska täckas av avgifter från tillståndshavarna.

Förväntade tidpunkter när de avgiftsfinansierade verksamheterna uppnår ett nollresultat

Kärnteknisk verksamhet där intäkterna ej disponeras har vid ingången av 2016 ett stort ackumulerat överskott. Ingen prisjustering är planerad för framtida pris- och löneomräkningar. Intäkterna för kärnteknisk verksamhet kommer kommande år att minska på grund av avveckling av kärnkraftsreaktorer. Ökade kostnader i kombination med minskat avgiftsuttag bedöms leda till att ett ackumulerat nollresultat uppnås senast 2023.

Icke kärnteknisk verksamhet har ett ackumulerat resultat t.o.m. 2015 som uppgår till -20 968 000 kronor. Främst minskade kostnader, genom effektiviseringar, bedöms leda till att ett ackumulerat nollresultat uppnås senast 2023.

Kalkylmodell

SSM föreslår att avgifter enligt 16 § avgiftsförordningen höjs motsvarande den pris- och löneomräkning som anges i budgetpropositionen.

För de timkostnader som anges i 6, 8, 14, 16 och 18 §§ föreslår SSM att höjningen motsvarar PLO för anslaget.

De avgifter som SSM får behålla, och som beräknas inflyta kommande år, enligt 5 § och 16 § första stycket 26 och 27, föreslås höjas motsvarande PLO för myndighetens förvaltningsanslag. Motsvarande gäller granskningsavgifterna enligt 7 och 8 §§.

Förslag till avgiftsnivåer 2017

Mot bakgrund av vad som tidigare sagts och de beräkningar som tagits fram föreslår SSM de avgiftsnivåer som framgår nedan.

Kärnteknisk verksamhet	Nuvarande avgiftsnivå (kr)	Föreslagen avgiftsnivå (kr)	Förändring i %
Ansökningsavgifter 5 §			
5 § då ansökan lämnas	34 000 000	34 000 000	0,0%
5 § året efter ansökan lämnas	33 000 000	33 000 000	0,0%
5 § två år efter ansökan lämnas	33 000 000	33 000 000	0,0%
pkt 1	2 181 000	2 237 000	2,6%
pkt 2	1 085 000	1 113 000	2,6%
pkt 3	546 000	560 000	2,6%
pkt 4	108 000	111 000	2,8%
pkt 5	1 086 000	1 114 000	2,6%
pkt 6	546 000	560 000	2,6%
pkt 7	273 000	280 000	2,6%
pkt 8	54 000	55 000	1,9%
pkt 9	108 000	111 000	2,8%
pkt 10	54 000	55 000	1,9%
pkt 11	54 000	55 000	1,9%
pkt 12	109 000	112 000	2,8%
pkt 13	29 000	30 000	3,4%
pkt 14	73 000	75 000	2,7%
pkt 15	29 000	30 000	3,4%
pkt 16	8 800	9 000	2,3%
pkt 17	37 000	38 000	2,7%
6 §	1 250	1 280	2,4%
Granskningsavgift 7-9 §			
7 § pkt 1	100 000 000	100 000 000	0,0%
7 § pkt 2	15 000 000	15 000 000	0,0%
7a §	4 755 000	4 790 000	0,7%
8 §	1 250	1 280	2,4%
9 §, kärnkraftsreaktor under normaldrift	5 075 000	5 206 000	2,6%
9 §, övriga kärntekniska anläggningar	2 150 000	2 206 000	2,6%
Tillsynsavgifter 11 §			
pkt 1	3 545 000	3 336 000	-5,9%
pkt 2	274 000	258 000	-5,8%
pkt 3	220 000	207 000	-5,9%
pkt 4	440 000	414 000	-5,9%
pkt 5	56 000	53 000	-5,4%

pkt 6	440 000	414 000	-5,9%
pkt 7	56 000	53 000	-5,4%
pkt 8	56 000	53 000	-5,4%
pkt 9	56 000	53 000	-5,4%
pkt 10	990 000	2 127 000	114,8%
pkt 11	56 000	53 000	-5,4%
pkt 12	56 000	53 000	-5,4%
Beredskapsavgifter 12 §			
pkt 1	1 229 000	1 229 000	0,0%
pkt 2	257 000	257 000	0,0%
pkt 3	65 000	65 000	0,0%
Icke spridning 13 §			
pkt 1	602 000	602 000	0,0%
pkt 2	235 000	235 000	0,0%
pkt 3	359 000	359 000	0,0%
pkt 4	343 000	343 000	0,0%
pkt 5	14 000	14 000	0,0%
pkt 6	11 000	11 000	0,0%
14 §	1 250	1 280	2,4%
Forskning 15 §			
pkt 1	7 821 000	7 821 000	0,0%
pkt 2	1 675 000	1 675 000	0,0%
pkt 3	302 000	302 000	0,0%
Icke kärnteknisk verksamhet	Nuvarande avgiftsnivå	Föreslagen avgiftsnivå	Förändring i %
Tillståndsprovning m.m. 16 §			
pkt 1	500	500	0,0%
pkt 2	8 200	8 400	2,4%
pkt 3	8 200	8 400	2,4%
pkt 4	8 200	8 400	2,4%
pkt 5	4 800	4 900	2,1%
pkt 6	1 900	1 900	0,0%
pkt 7	2 600	2 700	3,8%
pkt 8	930	1 000	7,5%
pkt 9	3 000	3 100	3,3%
pkt 10	16 400	16 800	2,4%
pkt 11	5 500	5 600	1,8%
pkt 12	20 900	21 400	2,4%
pkt 13	2 400	2 500	4,2%
pkt 14	930	1 000	7,5%
pkt 15	930	1 000	7,5%
pkt 16	23 400	24 000	2,6%
pkt 17	5 900	6 100	3,4%
pkt 18	9 200	9 400	2,2%
pkt 19	930	1 000	7,5%
pkt 20	11 800	12 100	2,5%
pkt 21	4 000	4 100	2,5%
pkt 22	11 800	12 100	2,5%

pkt 23	17 700	18 200	2,8%
pkt 24	72 100	74 000	2,6%
pkt 25	116 700	119 700	2,6%
pkt 26	7 100 000	7 283 000	2,6%
pkt 27	345 000	353 000	2,3%
16 § stycke 2	1 250	1 280	2,4%
18 §	1 250	1 280	2,4%

Förändring i totalt avgiftsuttag för de årliga avgifter som myndigheten ej disponerar (2008:463)

Avgift	2016	2017	Förändring
Tillsynsavgifter 11 §	147 992 000	139 312 000	-8 680 000
Beredskapsavgifter 12 §	53 024 000	53 024 000	0
Icke spridning 13 §	18 340 000	18 460 000	120 000
Forskning 15 §	67 000 000	67 000 000	0
Tillståndsprovning m.m. 16 § p.1-25	28 217 470	29 131 100	913 630
Summa	314 573 470	306 927 100	-7 646 370

Principer för fördelning av kostnader

SSM fördelar kostnader med hjälp av den tidredovisning som sker vid myndigheten. All arbetad tid redovisas mot den aktivitet tiden avser. Varje aktivitet är i sin tur knuten till en viss typ av finansiering, t.ex. avgifter enligt ovan. Kostnader för löner, administration, ledning och kommunikation fördelas till kostnadsbärare fullt ut med hjälp av de fördelningsnycklar som tidredovisningen ger.

SSM anser att denna modell för kostnadsfördelning ger en rättvisande bild av verksamhetens kostnader.

Procentuell avgiftsförändring

Den totala procentuella avgiftsändringen avseende avgifter som inte får disponeras uppgår till cirka -2,43 procent. För avgifter som får behållas enligt förordning 2008:463 sker justering motsvarande pris- och löneomräkning.

I detta ärende har generaldirektören Mats Persson beslutat. Avdelningschefen Erik Henriksson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också redovisningsansvarige Leo Eriksson, deltagit.

STRÅLSÄKERHETSMYNDIGHETEN

Mats Persson

Erik Henriksson